

Subsidie-overzicht voor verduurzamingsmaatregelen

Subsidies maken investeren in isolatie, warmtepompen, zonneboilers en andere technieken nóg interessanter. Veel mensen weten niet welke financiële ondersteuning er beschikbaar is. Welke subsidiemogelijkheden zijn er voor woningeigenaren, bedrijven, verhuurders en VvE's?

Bron: Installatie.nl

Inhoud

- [1. Welke subsidies zijn er voor particulieren?](#)
  - [ISDE: de belangrijkste subsidie voor verduurzaming](#)
  - [Hoe vraag je subsidie aan?](#)
  - [Wat is er veranderd aan de ISDE in 2026?](#)
  - [Soorten subsidies binnen ISDE](#)
  - [Isolatiesubsidies](#)
  - [Extra subsidie voor biobased isolatiemateriaal](#)
  - [Versoepelde eisen voor monumenten](#)
  - [Lokale subsidies via gemeenten en provincies](#)
  - [Gemeenten kunnen de ISDE namens bewoners aanvragen](#)
  - [Subsidies voor zonnepanelen en thuisbatterijen](#)
  - [Leningen om te verduurzamen](#)
- [2. Welke subsidies zijn er beschikbaar voor bedrijven?](#)
  - [ISDE voor bedrijven](#)
  - [SDE++](#)
  - [EIA](#)
  - [EIA combineren met andere subsidies](#)
  - [MIA/Vamil](#)
  - [SPRILA](#)
  - [SSEB](#)

- [Leningen om te verduurzamen voor bedrijven](#)
- [3. Subsidies voor verhuurders en VvE's](#)
  - [Warmtenetten en bijbehorende subsidies \(WIS\)](#)
  - [Subsidiemogelijkheden voor VvE's \(SVVE\)](#)
  - [Subsidieregeling coöperatieve energieopwekking \(SCE\)](#)
  - [Subsidies voor gemengde VvE's \(SAH\)](#)
  - [SVOH voor verhuurders](#)
- [Overzicht per doelgroep](#)

1. Welke subsidies zijn er voor particulieren?

ISDE: de belangrijkste subsidie voor verduurzaming

De Investeringssubsidie Duurzame Energie en Energiebesparing (ISDE) is de bekendste landelijke regeling. Woningeigenaren kunnen hiermee subsidie krijgen voor warmtepompen, zonneboilers, aansluiting op een warmtenet en isolatiemaatregelen zoals dak-, vloer-, gevelisolatie en hr++-, triple- of vacuümglas.

Bij het uitvoeren van 1 maatregel is ongeveer 15% van de kosten te subsidiëren. Wie 2 maatregelen binnen 2 jaar combineert, ontvangt tot ongeveer 30% subsidie. Dit kunnen 2 isolatiemaatregelen zijn, maar ook een combinatie van isolatie met bijvoorbeeld een warmtepomp of zonneboiler.

Let op: ISDE geldt voor bestaande bouw, niet voor nieuwbouwwoningen. Nieuwbouwwoningen moeten al voldoen aan het Bouwbesluit, wat betekent dat er geen subsidies zijn voor standaard duurzaamheidsmaatregelen zoals isolatie of een warmtepomp.

Subsidietool op [Installatie.nl](#)

Via de subsidietool op [Installatie.nl](#) kun je stap voor stap berekenen hoeveel subsidie je op een (hybride) warmtepomp, isolatiemaatregel of zonneboiler kunt krijgen. Vervolgens helpt de tool je een subsidieaanvraag te starten.

Meer informatie over de ISDE-subsidie en de gestelde voorwaarden zijn te vinden op de [website van de Rijksdienst voor Ondernemend Nederland](#).

Hoe vraag je subsidie aan?

Kort stappenplan voor ISDE:

1. Maatregel laten uitvoeren
2. Facturen & foto's bewaren
3. DigiD inloggen bij RVO

4. Meldcode van product invullen
5. Uitbetaling binnen aangegeven termijn

Wat is er veranderd aan de ISDE in 2026?

In 2026 zijn diverse aanpassingen doorgevoerd. De basissubsidie voor warmtepompen daalt, maar doordat de opbouw anders wordt berekend, blijven de totale bedragen voor consumenten ongeveer gelijk.

Voor lucht-waterwarmtepompen tussen 1 en 70 kW wordt het subsidiebedrag opgebouwd uit een basisbedrag plus een bedrag per kW thermisch vermogen. Warmtepompen met energielabel A+++ krijgen een bonus, terwijl toestellen met een koudemiddel met een hoge GWP-waarde (zoals R410A) vanaf 2026 niet meer worden gesubsidieerd.

Nieuw is dat ventilatiesystemen, zoals balansventilatie en vraaggestuurde mechanische ventilatie, vanaf 2026 in aanmerking komen voor subsidie wanneer deze worden gecombineerd met een isolatiemaatregel. Ook zijn er strengere eisen vastgesteld voor warmtepompcascades.

[Op de website van RVO vind je wat er is gewijzigd](#)

Aanvullende subsidies binnen ISDE

Isolatiesubsidies

Isolatie is één van de meest gestimuleerde maatregelen binnen de ISDE. De subsidie wordt per vierkante meter berekend. Wie 2 isolatiemaatregelen laat uitvoeren, ontvangt een dubbel subsidiebedrag per vierkante meter. Maatregelen die in aanmerking komen zijn onder andere dakisolatie, spouwmuurisolatie, vloer- en bodemisolatie, gevelisolatie en isolerend glas. De aanvraag moet binnen 2 jaar worden ingediend, gerekend vanaf de eerste uitgevoerde en betaalde maatregel.

Extra subsidie voor biobased isolatiemateriaal

Sinds 2024 is er een aanvullend subsidiebedrag beschikbaar voor biobased isolatiematerialen, zoals vlas of hennep. Dit extra bedrag komt boven op de reguliere subsidie en wordt niet verdubbeld bij 2 maatregelen. Om hiervoor in aanmerking te komen, moet het materiaal voldoen aan eisen die zijn opgenomen in de meldcodelijst van RVO.

Op kiesbiobased.nl staat een overzicht van erkende materialen en betrokken bedrijven.

Versoepelde eisen voor monumenten

Voor monumenten gelden toegankelijke, lagere minimale isolatiewaarden. Ook kan subsidie worden verkregen voor glasoplossingen met een lagere isolatiewaarde, zoals voorzet- of achterzetglas.

De [voorwaarden voor monumenten](#) zijn terug te vinden via RVO.

Lokale subsidies via gemeenten en provincies

Veel gemeenten en provincies hebben eigen subsidiepotjes of energieleningen om verduurzaming te stimuleren. Deze kunnen meestal worden gecombineerd met de ISDE. Denk aan bijdragen voor isolatie, energieadvies of collectieve buurtprojecten.

Een compleet overzicht per regio is beschikbaar via de [Energiesubsidiewijzer](#) van Milieu Centraal.

Gemeenten kunnen de ISDE namens bewoners aanvragen

Om woningeigenaren te ontzorgen, is het voor gemeenten mogelijk om de ISDE aan te vragen namens één of meerdere bewoners. Dit kan individueel of via een wijkgerichte aanpak. Bewoners moeten hiervoor vooraf toestemming geven.

Subsidies voor zonnepanelen en thuisbatterijen

Hoewel er geen landelijke subsidie meer bestaat voor zonnepanelen, is het nog steeds mogelijk om de betaalde btw terug te vragen bij de Belastingdienst. Dit blijft een belangrijk financieel voordeel en geldt ook na het stoppen van de salderingsregeling in 2027.

De interesse in thuisbatterijen neemt sterk toe, mede omdat huishoudens minder kunnen terugleveren. Techniek Nederland pleit ervoor om thuisbatterijen onderdeel te maken van de ISDE. De overheid beslist daar uiteindelijk over. Een eventuele subsidie zou het gebruik van zonnepanelen aantrekkelijker maken, vooral omdat huishoudens dan meer eigen opgewekte stroom kunnen benutten en het elektriciteitsnet wordt ontlast.

Leningen om te verduurzamen

Naast subsidies zijn er diverse leningen beschikbaar. Denk aan de Energiebespaarlening via het [Nationaal Warmtefonds](#), waarbij particulieren tegen gunstige voorwaarden kunnen lenen voor energiebesparende maatregelen. Ook veel gemeenten en provincies bieden duurzame leningen aan via het Stimuleringsfonds Volkshuisvesting (SVn).

2. Welke subsidies zijn er beschikbaar voor bedrijven?

ISDE

Ook ondernemers kunnen ISDE-subsidie aanvragen voor het verduurzamen van hun pand. Bijvoorbeeld voor plaatsing van een (hybride) warmtepomp, zonneboiler of kleine windturbine.

Voor zakelijke gebruikers gelden er bij de ISDE andere aanvraagstappen dan voor particuliere gebruikers.

Ook gelden er een aantal voorwaarden, waaronder:

- Ondernemers moeten de subsidie aanvragen vóórdat ze akkoord geven op de offerte.
- Een warmtepomp of zonneboiler wordt geïnstalleerd in een gebouw met een bouwjaar vóór 1 januari 2019.
- Wanneer aan de Energiebesparingsplicht moet worden voldaan dan is het niet mogelijk ISDE aan te vragen voor een warmtepomp.
- Het is niet mogelijk ISDE te combineren met andere subsidies.
- De warmtepomp, zonneboiler of windturbine moet aan de gestelde eisen voldoen.

[Meer informatie over ISDE voor zakelijke gebruikers](#)

SDE++

De Stimulering Duurzame Energieproductie en Klimaattransitie (SDE++) geeft subsidie aan bedrijven die grootschalig hernieuwbare energie opwekken of de CO₂-uitstoot verminderen. Deze subsidie opent naar verwachting weer in het najaar van 2026 (oktober/november). Naar verwachting is er 8 miljard euro subsidie beschikbaar.

Hernieuwbare energie opwekken en/of CO₂-uitstoot verminderen kan bijvoorbeeld door zon-PV, geothermie, hernieuwbaar gas, gebruik van restwarmte of CO₂-afvang. De SDE++ is een exploitatiesubsidie. Dit betekent dat je subsidie krijgt over wat je opwekt of reduceert. De aanvrager ontvangt de subsidie tijdens de periode dat de installatie in gebruik is.

Hoogte van de SDE++-subsidie

De hoogte van de subsidie is afhankelijk van de marktprijs en de hoeveelheid hernieuwbare energie die wordt opgewekt of de hoeveelheid CO₂ die minder wordt uitgestoten. De SDE++ vergoedt het verschil tussen de kostprijs van de hernieuwbare energie of de te verminderen CO₂-uitstoot en de (mogelijke) opbrengsten. Het subsidiebedrag vult dus het gat tussen kostprijs en marktwaarde. Hoe hoger de energieprijs, hoe lager het subsidiebedrag (je ontvangt dan meer van de energieafnemer). Bij een lagere energieprijs, is het subsidiebedrag hoger (je ontvangt dan minder van de energieafnemer).

In 2026 geldt de subsidie op 5 hoofdcategorieën:

- Hernieuwbare elektriciteit (zoals zonnepanelen)
- Hernieuwbaar gas
- Hernieuwbare warmte
- CO₂-arme warmte (zoals elektrische boiler)
- CO₂-arme productie (CO₂-afvang en -gebruik)

[Meer informatie over de SDE++-subsidie](#)

EIA

De Energie-investeringsaftrek (EIA) is een fiscale regeling die ondernemingen stimuleert om te investeren in energiebesparing en duurzame energie. Via de EIA kunnen bedrijven 40% van hun investering aftrekken van de fiscale winst. Daardoor betaalt een bedrijf minder inkomsten- of vennootschapsbelasting. Dit komt neer op een netto voordeel van ongeveer 10% van de investering.

Wel zijn er een aantal voorwaarden verbonden aan deze regeling. Zo moet het bedrijf belastingplichtig zijn in Nederland, moet de beoogde investering op de [Energijlijst](#) staan en is de minimale investering 2500,-. Op de Energijlijst staan bijvoorbeeld warmtepompen, warmtepompboilers, luchtbehandelingskasten en isolerende beglazing.

In 2026 is er 460 miljoen euro beschikbaar voor deze regeling, 29 miljoen meer dan in 2025.

[Meer informatie over de EIA-subsidie](#)

EIA combineren met andere subsidies?

Komt een investering in aanmerking voor EIA en Milieu-investeringsaftrek (MIA)? Dan moet een bedrijf een keuze maken óf de investeringskosten opsplitsen in een EIA- en een MIA-deel. Dat kan interessant zijn, omdat het voordeel van EIA groter is dan het voordeel van MIA.

In de ISDE zijn bedrijfsmiddelen opgenomen die ook op de Energielijst staan. Een bedrijfsmiddel kan niet voor beide regelingen in aanmerking komen.

MIA/Vamil

Voor 2026 trekt de overheid € 155 miljoen euro uit voor de Milieu-investeringsaftrek (MIA) en de Willekeurige afschrijving milieu-investeringen (Vamil). Hiermee krijgen ondernemers belastingvoordeel als zij investeren in een van de ruim 200 innovatieve en milieuvriendelijke technieken die op de [Milieulijst 2026](#) staan.

Denk bijvoorbeeld aan investeringen in energiezuinige gebouwen, duurzame voertuigen of innovatieve technieken die bijdragen aan milieuvriendelijke productieprocessen.

Voor de investeringen op de Milieulijst geldt dat de investeringskosten voor ondernemers hoger zijn dan het gangbare (minder duurzame) alternatief in de branche. Het belastingvoordeel van de regelingen MIA en Vamil verkleint dit verschil, zodat deze innovaties makkelijker op de markt komen.

Subsidieregeling Private Laadinfrastructuur bij bedrijven (SPRILA)

Wil je als ondernemer op eigen of gehuurd terrein laadinfrastructuur aanleggen voor elektrische werk- of voertuigen? Hiervoor is de Subsidieregeling Private Laadinfrastructuur bij bedrijven (SPRILA). Deze regeling helpt bedrijven investeren in private laadpunten.

[Meer informatie over SPRILA](#)

Subsidieregeling Schoon en Emissieloos Bouwmaterieel (SSEB) Aanschaf

Wil je nieuwe emissieloze bouw machines en bouw machines op waterstof kopen of financial leasen voor uw bedrijf? Dan bestaat er de Subsidieregeling Schoon en Emissieloos Bouwmaterieel (SSEB) Aanschaf. Deze regeling stimuleert de aanschaf van nieuwe uitstootvrije bouwwerktuigen, hulpfuncties en bouwvoertuigen.

Let op: deze subsidie is tijdelijk gesloten.

Leningen om te verduurzamen voor bedrijven

Ook voor bedrijven zijn er mogelijkheden om eenvoudiger en/of tegen lagere tarieven leningen af te sluiten om te verduurzamen. Zo is er de Borgstelling MKB-Kredieten Groen (BMKB-Groen), speciaal voor investeringen waarmee je jouw bedrijf duurzamer maakt. De overheid staat hierbij garant, waardoor ondernemers gemakkelijker een lening kunnen krijgen. Ook diverse banken bieden speciale verduurzamingsleningen aan.

3. Welke subsidies zijn er voor verhuurders en VvE's?

Warmtenetten en bijbehorende subsidies

Voor projecten waarbij woningen worden aangesloten op een warmtenet, bestaat de Warmtenetten Investeringsubsidie (WIS). Deze subsidie is bedoeld voor energie-efficiënte warmtenetten die voldoende capaciteit kunnen leveren voor de toekomstige warmtevraag. De regeling richt zich vooral op gemeenten, warmtebedrijven en vastgoedpartijen.

[Meer informatie over WIS](#)

Subsidiemogelijkheden voor VvE's

Voor Verenigingen van Eigenaars bestaan aparte regelingen. De belangrijkste is de Subsidieregeling Verduurzaming voor Vereniging van Eigenaars (SVVE). Deze regeling bestaat uit drie onderdelen: subsidies voor onderzoeken en advies, subsidies voor energiebesparende maatregelen en subsidies voor laadinfrastructuur voor elektrische voertuigen. Een belangrijke voorwaarde is dat de subsidie vooraf moet worden aangevraagd, dus vóór de uitvoering van de maatregelen.

[Meer informatie over SVVE](#)

Voor energiecoöperaties en verenigingen van eigenaars (VvE) is de Subsidieregeling coöperatieve energieopwekking (SCE) beschikbaar. Deze subsidie is er voor het opwekken van hernieuwbare (duurzame) elektriciteit uit zonne-energie, windenergie of waterkracht.

De aanvraagperiode in 2026 loopt van 2 maart tot 1 oktober. Er is 78 miljoen euro beschikbaar.

[Meer informatie over SCE](#)

Subsidies voor gemengde VvE's

Voor gemengde VvE's (met zowel kopers als huurders) bestaat de Stimuleringsregeling Aardgasvrije Huurwoningen (SAH). Deze regeling ondersteunt gebouwen die binnen 6 jaar aardgasvrij worden door aan te sluiten op een warmtenet.

[Meer informatie over SAH](#)

Subsidies voor particuliere en zakelijke verhuurders

Particuliere verhuurders kunnen gebruikmaken van de Subsidieregeling Verduurzaming en Onderhoud Huurwoningen (SVOH). Ook zakelijke partijen zoals woningcorporaties kunnen via de SVOH subsidie aanvragen voor maatregelen als warmtepompen, zonneboilers en kleinschalige windturbines.

[Meer informatie over de SVOH-regeling](#)

Overzicht per doelgroep

Doelgroep	Belangrijkste subsidies	Andere subsidies
Woningeigenaren	ISDE	Gemeentelijke subsidies, biobased isolatie
Ondernemers	ISDE/EIA/MIA/Vamil/SDE++	SPRILA, SSEB
VvE's	SVVE	SAH, SCE (gemengde VvE's)
Verhuurders	SVOH	Warmtenetten / WIS (indirect)